

Když Edmund Hillary vylezl v roce 1953 na Mt.Everest, z vděčnosti vybudoval pod ním malou horskou nemocnici a několik škol, které později od základu změnil život tamějších Šerpů. Totéž udělala o třicet let později pod Kangchenjungou Cherie Bremer Kampová, když jí místní Šerpové zachránili život. Až koncem devadesátých let vznikla podobná nemocnice ve vesnici Askoli pod nejvyšší horou Karakorumu, K2. Podobných nemocnic je však v nejvyšších horách stále jako šafránu a charakteristické je, že jsou všechny dílem horolezců. I my jsme se zamilovali do těch obrovských a výjimečně krásných hor a také do lidí, kteří obývají hluboká údolí a kaňony pod nimi. A protože jsme se opakovaně přesvědčovali, že jejich život se bohužel často odehrává na hranici přežití, naším velkým přáním bylo jim nějak pomoci.

2005

Ta chvíle nastala v roce 2005, v průběhu obrovského a strašlivě ničivého zemětřesení, jehož epicentrem byl právě Karakorum a které zabilo v Pákistánu téměř sto tisíc lidí. V té době jsme vybuďovali spolu s vesničany z Askole a Chonga v dolině Braldu dva vodovodní systémy - jeden na vysokohorských pastvinách u Askole ve 4000m a jeden přímo ve vesnici Chongo.

2006

V následujícím roce jsme se do Pákistánu vrátili, když jsme přivezli z České Republiky přes Karáčí a Islamabad dva obrovské kontejnery obsahující mobilní skládací nemocnici ze speciálních panelů a množství zdravotnického vybavení, materiál a léků, které darovali většinou drobní čeští dárci trpícím Baltijcům. Bylo extrémně těžké překonat všechny byrokratické nástrahy a překážky, ale nakonec se nám podařilo bezpečně celou zásilku dovézt po 1000km dlouhé Karakorum Highway, která vede převážně údolím Indu až do Skardu, které je správním centrem Severních území (dnes nazývaných Gilgit-Baltistán, zkr. GB). Skardu se nachází na horním toku Indu nedaleko Indicko-Pákistánské linie příměří.

2007

Transport celé zásilky do pod ledovec Čhogo-Lungma jsme uskutečnili až v dalším roce. Zde se nachází Arandu, nejvýše položená vesnice v údolí řeky Basho (3000m), která zde vytéká z obří ledovcové brány. Čhogo -Lungma který patří k nejdelším ledovcům Karakorumu a nachází se v oblasti Haramosh Range. Toto místo neobvyklé přírodní krásy je jedním z nejdlehlých lokalit, sněhem doslova odřezané od nejbližší civilizace po dlouhých pět měsíců kruté zimní himalájské sezóny. Převládá zde způsob života, který v určitých aspektech nenaplnuje ani středověké parametry. Průměrná zde od nepaměti v zimě umíralo 10až 15 malých dětí na zápal plic jen protože přístup vesničanů k lékům a zdravotní službě byl prakticky nulový. Chyběl ale i přístup k čisté pitné vodě, co se zákonitě promítalo katastrofálních hygienických podmínek. Téměř všichni obyvatelé Arandu byli postiženi důsledky nedostatečné a nesprávné výživy, co způsobovalo nejrůznější

formy chorob, degeneračních příznaků, atd. Řečeno krátce, jednalo se o zakonzervovaný středověký způsob života s mnoha prvky spadající až do doby kamenné. Gramotných zde nebyly ani 3 procenta obyvatel.

Téměř zázrakem se nám povedlo realizovat transport celé zásilky do Arandu s využitím místního způsobu dopravy pomocí tzv. cargo džípů po extrémně nebezpečné „džípové“ cestě, která do Arandu vede vysoko nad řekou v lavinózních svazích a kaňonech řeky BASHO. Tam jsme na předem vesničany připravený pozemek postavili celou stavbu z polyuretanových panelů a uvedli do života základní funkci tohoto nového zdravotního zařízení. V témže roce se nebývalým způsobem snížila zimní mortalita malých dětí - na zápal plic neumřelo ani jedno!

Nemocnice Czech Hospital v Arandu v péči obyvatel Arandu

2008

Cílem naší mise v roce 2007, kterou jsme realizovali z pověření české neziskové organizace Hand for Help, bylo jen dovézt, postavit a předat vesnici malou skládací nemocnici. Toto jsme splnili, viděli jsme však, že vesničané vůbec nemají tušení, co mají dále dělat. Bylo nám jasné, že pokud se o nové dílo nikdo nebude po několik let někdo starat, zásobovat léky, zajišťovat jeho chod a zaškolovat zatím neexistující personál, všechno vejde vniveč a za rok budou v nemocnici nejspíš ustájeny ovce, kozy a jaci. Pokusili jsme se přemlouvat zmíněnou neziskovou organizaci, aby se o nemocnici i nadále starala, ale neuspěli jsme. Bylo nám líto chudáků vesničanů, kterým jsme dali naději, cítili jsme ale i obrovskou zodpovědnost vůči tisícům českých dárců, kteří doufali, že svoje peníze věnovali na smysluplný cíl. Proto nám

nezbylo než se rozhodnout v Arandu s projektem pokračovat sami. Založili jsme tedy občanské sdružení Czech Hospital, které je v podstatě tvořeno jen našimi dvěma rodinami a od roku 2008 jsme pokračovali v zásobování nemocnice léky vždy na celý další ro.k. Tyto nakupujeme od farmaceutických distributorů ve Skardu a toto je základní činnost, bez které je funkce nemocnice nemyslitelná. Kromě lúčů platíme i zdejšího zdravotníka, kterého ustanovily pakistánské úřady a také jednoho uklízeče a dohlážitěle. Hradíme to z peněz, darovaných jak Českým státem, tak soukromými dárci včetně nás dvou a našich rodin. V roce 2008 jsme také provedli rekonstrukci do té doby nedostatečného vodovodního systému v Arandu, kterého zdrojem je vydatný pramen pitné vody nacházející se na svazích nad vesnicí. Vybudovali jsme jímací jezírko, sedimentační nádrž a nový systém zrekonstruovali jsme rovněž systém plastový rozvodů.

2009

V tomto roce jsme položili základy pro motorizovaný záchranný systém, když jsme zakoupili terénní Tyotu 4x4, vhodnou pro převážení pacientů z odlehlých údolí v případě potřeby do Skardu. Tato později značně snížila statistiku úmrtnosti v případech, kdy pomoc na místě nestačí. Rozšířili jsme i zdravotní služby v Arandu tím, že jsme angažovali a od té doby průběžně platíme pravidelné návštěvy specializované ženské sestry LHV (Lady Health Visitor), která pomáhá snižovat

následky komplikovaných porodů a také uvádí do života systém plánované rodiny.

2010

V roce 2010 jsme navštívili Arandu hned dvakrát: poprvé v zimě (únor-březen), abychom se realisticky seznámili se způsobem zimního přežívání, které jsme zdokumentovali obrazem i filmem. Pravděpodobně jsme byli prvními cizinci, kteří navštívili Arandu v zimě.

Naše druhá návštěva se uskutečnila v létě 2010, kdy jsme z České Republiky přivezli a na střechnu nemocnice instalovali malou fotovoltaickou elektrárnu. Tento jediný zdroj proudu umožnil uvést do chodu řadu sofistikovaných zařízení, které do té doby byly sice součástí původní dodávky, ležely ale bez možnosti použití v bednách. Od té doby tam funguje osvětlení nemocnice, EKG, malý počítač, lednička, mikroskop, kyslíková jednotka a některé měřicí a diagnostické přístroje.

Také jsme posílili náš mobilní záchranný systém zakoupením další Toyoty 4x4, takže teď jedna jezdí v dolině Braldu, druhá pak funguje v dolině Basho. Obě vozidla fungují na základě principu podpory samoudržitelnosti, když si obě na sebe vydělávají poskytováním placeného systému dopravy pro obyvatele obou údolí, prioritu má ale odvoz nemocného či zraněného člověka v případě nutnosti, který je realizován zdarma.

2011

Podarily se nám dvě důležité věci: první z nich byla oprava posledního úseku džípové cesty z Doko do Arandu (cca 20km úsek), který byl již v havarijním stavu po početných zimních lavinách a sesuvech půdy z předešlých let a taktéž po rozsáhlých záplavách, které postihly celý Pakistan v roce 2010. Těsně před započítím opravy zde došlo k několika vážným nehodám, z nichž poslední si vyžádala 4 lidské životy a dvě těžká zranění jen pouhý měsíc před naším příjezdem na letní misi. Také jsme zrekonstruovali několik podemletých, životu nebezpečných mostů.

Když byla cesta opravena, využili jsme toho k přepravě historicky prvního traktoru s příslušenstvím a mlátičky, kterou jsme rovněž uvedli do života obyvatel Arandu. Mlátička sníží hlavně otrockou práci žen a dětí, které předtím i několik týdnů tuto práci dělaly ručně a jen s pomocí svých jaků a kraviček.

2012

V tomto roce jsme se pustili do rekonstrukce a rozšíření stávající základní školy, která sestávala z jediné místnosti a pro cca 300 zdejších dětí byla totálně nedostatečná. Také jsme opravili a zatrubnili životně důležitý zavlažovací kanál, který zničily sesuvy půdy a laviny a který má svůj zdroj v bočné větvi malého ledovce Bargandžo nad vesnicí. Kromě toho jsme vybudovali tři separátní vodovodní systémy pro vysokohorské pastviny cca 4000m vysoko ve vzdálených lokalitách Bargandčo, Sencheca a Remendok, které se nachází v uzávěru ledovce Čhogo-Lungma.

2013

Nejvýznamnějším počinem v roce bylo ukončení stavby tzv. staff housu, malého domečku pro zdravotníky včetně případných lékařů (pákistánských i z ciziny) a také pro nás, pracovníky Czech Hospital, další dobrovolníky, případně dozorující pákistánské úředníky. Postavit takový domeček bylo velmi důležité, protože jiné možnosti ubytování kromě stanů vztyčených na políčkách vesničanů není možné. K tomuto nás mimochodem již před několika lety inspirovala podobná stavba v Askole, sloužící vedle zdravotního zařízení italským lékařům a jejich návštěvám. Za velkých osobních finančních obětí členů Czech Hospital a bez pomoci Českého státu jsme také zakoupili ve Skardu pozemek o velikosti 1 kanalu, (co je pákistánská míra pro náš pozemek o rozměrech 30x20 metrů čtverečných). Chtěli bychom na něm postavit malý internát, který by v budoucnu sloužil pro adepty středoškolského studia z Arandu a přilehlých vesnic. Již několik let si totiž naléhavě uvědomujeme, že bez podobné vymoženosti, která jediné může zajistit přístup horalů ke vzdělání, je náš sen o trvalé udržitelnosti našeho projektu jen chimérou. Hned poté byla zahájena stavba opěrné zdi, ohraničující tento pozemek, která je nutnou funkční součástí každé stavby v poušti. Naši pomocníci se svými lidmi tam obětavě pracovali až do poloviny prosince, kdy kruté mrazy znemožnily další práci. Také v roce 2013 byla v září zakoupena zásoba léků na další rok u místních distributorů. Jak již zmíněno, léky jsou absolutní alfou a omegou našeho působení

v Baltistánu. Bez nich by se zhroutil základní smysl naší nemocnice, protože zatím není nejmenší naděje, že by si je vesničané mohli zajistit jinak a znovu by v zimě začaly umírat ti nejzranitelnější: děti, ženy a staří lidé.

2014

Pokračovali jsme, opět bez státního příspěvku, ve stavbě přízemní části budovy internátu s tím, že v budoucnu bychom rádi postavili snad i první patro. Finanční zajištění léků je pro nás opět samozřejmé, potěšitelné ale je, že náš zdravotník Najaff Ali je ve výběru, objednávání, transportu léků do Arandu i ve správném rozhodování jak léky ordinovat, stále více samostatný. Díky tomu je provoz České nemocnice s výjimkou zajištění vlastních finančních zdrojů v podstatě samo udržitelný. Kdo se pohybuje v charitativní činnosti ví, že právě tento stav je kýženým cílem humanitárních projektů.

Funguje také malý repasovaný ultrazvukový přístroj Aloka pro převážně gynekologické vyšetřování, který jsme vesnici darovali, protože náš zdravotník jako muž nesmí sám ženy gynekologicky prohlížet. Ročně zde proto docházelo k úmrtí nejméně jedné ženy z důvodu nepředvídaných těhotenských komplikací. Stojí za zmínku, že dopravu přístroje z Islamabadu až pod ledovec Čhogo-Lungma zajistil začátkem roku 2014 náš kamarád Jarda Reif, pracovník české ambasády. Přepravu po Karakorumské highway přitom svěřil pákistánské armádě, protože služby místní pošty prozíravě nepokládal za spolehlivé. A měl pravdu, jen díky tomu přístroj dorazil celý a funkční.

2015

Stavba hostelu pokračuje stále pod vedením Husajna Azize, našeho dlouholetého pomocníka. Opět bez podpory Českého státu. Hrubá stavba je na podzim konečně hotová a tak jsme objednali (na dluh) materiál na železobetonovou střechu, to znamená obrovskou spoustu cementu a armovacího železa. Doufáme, že peníze na zaplacení začátkem dalšího roku seženeme. Abychom mohli naši nemocnici opětovně na další rok zásobit léky, museli jsme do projektu už i tak vložit i osobní peníze. Dočkali jsme se ale i velikých radostí. Výše zmíněný ultrazvukový přístroj Aloka zajišťuje na zdejší poměry neuvěřitelně úspěšnou prevenci porodních komplikací. Těhotné ženy, které by na sebe nikdy nenechaly Najafem fyzicky sáhnout, kupodivu nemají žádné zábrany, když vyšetřování probíhá pomocí tohoto přístroje. V muslimské horské vesnici je to opravdu obrovská revoluční změna a zabránilo to již několika téměř jistým úmrtím. Další radostí byl téměř pohádkový příběh náš malého Hasana, chromého chlapce, který se narodil s podivně zkroucenými končetinami, prý v důsledku těhotenského nedostatku listové kyseliny jeho matky. Všimli jsme si ho již v roce 2007, kdy se ještě jako batole plazil bezmocně po vesnici. Pak se naučil chodit s berlemi, které jsme mu darovali a vloni se konečně podařilo zařídit pro něj chirurgický zákrok na chodidlech. Měli jsme obrovskou radost, když nám teď na "opravených" nožkách předvedl, jak nahazuje míčky v kriketu.

2016-2017

Na jaře roku 2016 peníze na tzv. "Malý lokální projekt" skutečně přišly a tak se mohla realizovat nejnáročnější část konstrukce-rozlehlá plochá betonová střecha prošpikovaná železem. Celá stavba teď sice teď připomíná bunkr Atlantického valu,

máme ale jistotu, že ji hned tak nějaké zemětřesení, o které není ve zdejším kraji nouze, nezničí. V roce 2016 na nás ale obyvatelé Arandu čekali marně - v létě jsem musela podstoupit operaci kolena a vzápětí těžce onemocněl můj manžel Otakar, který bohužel své nemoci na jaře 2017 podlehl. Nastalo velmi smutné období mého života a také ve Viťově rodině se odehrály neradostné události. Z fotek, které nám posílal Husajnův synek Akhtar jsme ale viděli, že stavba hostelu pokročila-teď už to byl opravdický dům a bylo třeba řešit instalace a vnitřní úpravy. A tak jsme se s Viťou navzdory smutku a obavám z vnitropolitické situace v Pákistánu rozhodli, že tam přesto pojedeme. Odletěli jsme koncem září a zakoupili tam jednak již tradiční dodávku léků, ale také materiál na dokončení stavby a objednali jsme instalatérské, tesařské a další potřebné práce. Když jsme začátkem listopadu odletěli, dal se dům uzavírat, měl okna i dveře, podlahy, prakticky hotové sociální a byl vymalovaný zevnitř i zvenku. Podařilo se nám také zvednout a podepřít nemocnici v Arandu, která v důsledku velké váhy sněhu a podmáčení podkladu sklouzla asi o 15 cm. Zaplatili jsme také stavbu nové opěrné zídky. Díky naší nemocnici kromě jiného přežilo v Arandu 136 dětí ve věku mezi 2-5lety, které se v únoru 2017 nakazily infekční meningitidou a bez antibiotik by byly odsouzené k smrti. Bylo to navíc v době, kdy vesnice byly množstvím sněhu a padajícími lavinami totálně několik týdnů odříznuta

Závěrem

Není možné, abychom na tomto místě uvedli plný výčet našich aktivit za období 2005-2014, proto uvádíme jen ty nejdůležitější. I z těch je ale patrné, že v naší práci sledujeme podpoření tří nejdůležitějších pilířů, které jediné umožňují přechod od středověkého způsobu života k tomu modernímu: jsou to zdravotní služba, přístup ke vzdělání a poskytnutí nejdůležitějších technických vymožeností, na které domorodci sami nedosáhnou. V současné době spatřujeme jako nejdůležitější moment pro budoucí samostatnou udržitelnost celého projektu přístup ke vzdělání alespoň pro malou skupinku nejnadanějších dětí ve věku od 12 let. Nutnou podmínkou k tomu, aby takoví vybraní studenti a žáci mohli navštěvovat střední, případně vyšší školy ve Skardu, je zajištění jejich ubytování v tomto místě. Proto bychom rádi zakoupili ve Skardu pozemek za tímto účelem a vybudovali na něm malou budovu, která by toto skromné ubytování dětem poskytovala. Tento úkol je ale pro naše malé občanské sdružení vzhledem k rostoucím cenám pozemků a ve srovnání s tím, co jsme již v minulosti realizovali, výjimečně náročný a nemůžeme jej zvládnout z běžných prostředků podobných těm, které jsme získali v minulých letech. Proto si dovoluujeme oslovit všechny potenciální partnery a sponzory, kteří tak jako my, vědí, že přístup ke vzdělání je nejzákladnější systémovou podmínkou pro realizaci každého pokroku, aby nám pomohli. Předem Vám za Vaši pomoc, či

nalezení sponzora, děkujeme.